

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**РОЛЬ ТА МІСЦЕ ОВС У РОЗБУДОВІ
ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ**

Матеріали V

Міжнародної науково-практичної конференції

Частина 2

(26 квітня 2013 р.)

Одеса
ОДУВС
2013

УДК 351.74
ББК 67.401.133
Р68

Статті друкуються в авторському варіанті.
Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Роль та місце ОВС у розбудові демократичної правової
Р68 держави : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф., ч. 2,
26 вітня 2013 р. — Одеса : ОДУВС, 2013. — 168 с.

До збірника ввійшли матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Роль та місце органів внутрішніх справ у розбудові демократичної правової держави» за такими напрямками: актуальні проблеми правового та соціально- економічного розвитку держави, актуальні проблеми адміністративного права, процесу та адміністративної діяльності ОВС; актуальні проблеми досудового слідства та оперативно-розшукової діяльності; актуальні проблеми професійної підготовки працівників ОВС.

УДК 351.74
ББК 67.401.133

ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ

З набуттям Україною незалежності та проголошенням шляху до євроінтеграції, актуальним постало питання про захист і охорону особистих немайнових прав та обов'язків батьків і дітей. Адже проблема особистих немайнових прав батьків і дітей є однією з найважливіших у цивілістиці. В умовах побудови правової держави однією з гарантій прав і свобод учасників цивільних відносин є правовий захист. Конституція України, як основний закон держави, присвячує цілий розділ правам, свободам і обов'язкам людини та громадянина. Сімейний кодекс України більш детально регулює питання про особисті немайнові відносини батьків і дітей. Для цих правовідносин характерним є те, що вони не мають майнового (економічного) змісту й не можуть передаватися в спадок та відчужуватися.

Згідно з Конвенцією ООН "Про права дитини" кожна дитина має право на збереження індивідуальності, включаючи громадянство, ім'я та сімейні зв'язки, не допускаючи протизаконного втручання [3]. Держава забезпечує, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню, за винятком випадків, коли компетентні органи згідно з судовим рішенням визначають, що таке розлучення необхідне в інтересах дитини [3].

На стадії функціонування сім'ї комплекс обов'язків батьків щодо дитини розпочинається з обов'язку забрати дитину з пологового будинку або іншого закладу охорони здоров'я. Це також стосується й матері, яка не перебуває в шлюбі, але зобов'язана забрати дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я. Якщо батьки не забрали дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я без поважної причини й протягом шести місяців не виявляли щодо неї батьківського піклування, вони можуть бути позбавлені судом батьківських прав [4].

Сімейний кодекс України передбачив таку ситуацію, коли дитина може бути залишена батьками в пологовому будинку або іншому закладі охорони здоров'я, якщо вона має істотні вади фізичного і (або) психічного розвитку, а також за наявності інших обставин, що мають істотне значення. Сімейний кодекс України не передбачає прямої норми, яка б зобов'язувала забирати новонароджену дитину, але її залишення може бути підставою для позбавлення батьківських прав [4]. У разі, якщо батьки не забрали дитину з пологового будинку, забрати її мають право баба, дід, інші родичі з дозволу органу опіки та піклування [4].

Крім того, батьки зобов'язані невідкладно, але не пізніше одного місяця від дня народження дитини, зареєструвати її народження в органі державної реєстрації актів цивільного стану. А також разом з цим визначитись і присвоїти прізвище, ім'я та по-батькові [4]. Невиконання цього обов'язку є підставою для покладення на них відповідальності, встановленої законом. Прізвище дитини визначається за прізвищем батьків, якщо мати й батько мають різні прізвища, можуть присвоїти дитині подвійне прізвище або за іншою згодою [4]. У разі зміни прізвища обома батьками, змінюється прізвище дитини, яка не досягла семи років, а якщо дитина досягла цього віку, то прізвище змінюється за її згодою. У разі зміни прізвища одного з батьків, прізвище може бути змінено за згодою обох батьків і згодою дитини, яка досягла семи років.

Чинне законодавство про сім'ю регламентує, що батьки зобов'язані виховувати дитину в дусі поваги до прав і свобод інших людей, любові до своєї сім'ї та родини, свого народу та своєї Батьківщини. Батьки зобов'язані піклуватися про здоров'я дитини, її фізичний, духовний і моральний розвиток.

Права й обов'язки батьків по вихованню дітей, зокрема, містять у собі право й обов'язок навчання дітей. Здійснювати навчання дітей у школі відповідно до Закону України "Про освіту" є не тільки правом батьків, а й їхнім обов'язком не тільки перед дітьми, а й перед державою [5]. Тому держава через органи опіки й піклування та інші компетентні органи вправі контролювати, як батьки виконують цей обов'язок. Відхилення батьків від виконання свого обов'язку по навчанню дітей за наявності їхньої вини може викликати позбавлення батьків батьківських прав, тому вони зобов'язані забезпечити здобуття дитиною повної загальної середньої освіти, готувати її до самостійного життя. Батьки у вихованні своєї дитини мають переважне право перед іншими особами. Право дитини на належне батьківське виховання забезпечується системою державного контролю, що встановлена державним законом [4].

Отже, підсумовуючи викладене, можна сказати, що сім'я – це найцінніша одиниця суспільства й держави. А правовідносини, які виникають всередині кожної сім'ї, є об'єктом регулювання державного та міжнародного законодавства.

Література:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. (із змінами і доповненнями, внесеними Законом України № 2222-IV від 8 грудня 2004 року) // Голос України. – 1996. - №№ 128, 138; 2004. - № 233.
2. Декларация прав ребенка (Резолюция 1386 (XIV) Генеральной Ассамблеи ООН от 20 ноября 1959 г.) // Международная защита прав и свобод человека. – М.: Юридическая литература, 1990.
3. Конвенція про права дитини від 20 листопада 1989 року // Бюлетень Міністерства юстиції України. – 2001. - № 2.
4. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. (із змінами та доповненнями) // Офіційний вісник України. – 2002. - № 7. – 273 с.
5. Про освіту: Закон України № 1060-ХІІ від 23 травня 1991 р. (із змінами та доповненнями) // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 21. – Ст. 84.
6. Антокольская М.В. Семейное право: Учебник. Изд. 2-е, перераб. и доп. М.: Юристъ, 2002. – 336 с.

Геба Г.І. ПІДВИЩЕННЯ ШЛЮБНОГО ВІКУ В УКРАЇНІ: ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ.....	28
Гарасимів Т.З. РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ МВС УКРАЇНИ: БОЛОНСЬКИЙ ПРОЦЕС ТА ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ.....	29
Головко М.С. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ БАТЬКІВ І ДІТЕЙ.....	31
Гомон Д.О. РЕФОРМУВАННЯ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ.....	32
Гомон Д.О. ПРАВОВІ ПРОБЛЕМИ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИВАТНОЇ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	33
Грищенко Д.М. ДІАГНОСТИКА ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КОНФЛІКТІВ У ДІЯЛЬНОСТІ МІЛІЦІЇ.....	34
Грищенко М.С. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ФАХІВЦІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ.....	35
Гуменюк В.В. ЧИ МОЖЛИВЕ ВИПРАВЛЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ, ЩО ВІДБУВАЮТЬ ДОВІЧНЕ ПОЗБАВЛЕННЯ ВО- ЛІ?.....	36
Гурман В.М. СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ АДМІНІСТРАТИВНОЇ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ.....	37
Гусін Є.О. ХАРАКТЕРИСТИКА «СЛІДОВОЇ КАРТИНИ» ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ НА ГРУНТІ РАСОВОЇ НЕТЕРПИМОСТІ.....	39
Денисова А.В. НАГЛЯД ЯК ВИД ДЕРЖАВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	41
Дерановський В.А. ФАКТОРИ ФОРМИРОВАННЯ «ПСИХОЛОГІЇ ЖЕРТВИ».....	41
Дериволкова В.В. СУТНІСТЬ І РОЛЬ БЮДЖЕТУ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ.....	43
Доломанчук Т.С. ТЛУМАЧЕННЯ ПОНЯТТЄВОГО ТА КАТЕГОРІАЛЬНОГО АПАРАТУ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА, ЯКИЙ ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ ВНУТРІШНІХ СПРАВ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ.....	44
Домашєва А.О. ПРОТИДІЯ ТОРГІВЛІ ЛЮДЬМИ: РОЛЬ ДІЛЬНИЧНИХ ІНСПЕКТОРІВ МІЛІЦІЇ.....	45
Дорошенко Ю.А. ЩОДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНУ ЖИТЛА ЯК ПРАВОВОЇ КАТЕГОРІЇ.....	46
Желяскова О.С. ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОЇ СТІЙКОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ОВС.....	47
Загородній А.Ф. ЩОДО ПИТАННЯ ВВЕДЕННЯ В УКРАЇНІ БІОМЕТРИЧНИХ ПАСПОРТІВ.....	48
Запорожець К. СПОСОБИ УТВОРЕННЯ ХОЛДИНГІВ В УКРАЇНІ.....	50
Захарія В.А. МЕХАНІЗМ ООН ПОСТОЯННОГО НАБЛЮДЕННЯ И ОТЧЕТНОСТИ ЗА ПОЛОЖЕНИЕМ ДЕТЕЙ В ЗОНАХ ВООРУЖЕННЫХ КОНФЛИКТОВ.....	51
Змунчила М.М. МІЖНАРОДНА МИРОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ.....	53
Зоти Ю. РОЛЬ МЕЖДУНАРОДНОГО ПРАВА В УПРАВЛЕНИИ ОРГАНАМИ ВНУТРЕННИХ ДЕЛ.....	54